შემქმნელის პასუხისმგებლობა ხელოვნური ინტელექტის მიერ ჩადენილი დანაშაულის შემთხვევაში

თათია გულიტაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის სკოლაში სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნათია მოგელაძე, სამართლის დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025

განაცხადი

“როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად”

თათია გულიტაშვილი

23/06/2025

სარჩევი

შესავალი 5

როგორ მოქმედებს ხელოვნური ინტელექტი, დანაშაულებრივი განზრახვა და გაუფრთხილებლობა მისი სწავლების პროცესში 9

ავტონომიური ხელოვნური ინტელექტი და მისი შესაძლო სამართალსუბიექტურობა 13

ხელოვნური ინტელექტი და მის ქმედებაში დანაშაულის ობიექტური და სუბიექტური მხარის ნიშნები 16

საერთაშორისო კანონმდებლობა და რეგულაციები 19

ხელოვნური ინტელექტის მიერ ჩადენილი დანაშაულის შემადგენლობის განხილვა საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის ჭრილში 27

- დანაშაულის ელემენტების განხილვა 27

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებით ჩადენილი ცალკეული დანაშაულის მიმოხილვა 34

- ანტისემიტიზმის მაგალითი 34
- თვითმართვადი მანქანის მაგალითი 39
- სამხედრო დრონის მაგალითი 47

ხელოვნური ინტელექტის დარგის სპეციალისტის კომენტარი საკვლევ თემატიკასთან დაკავშირებით 48

მეთოდოლოგია 51

დასკვნა 52

აბსტრაქტი

მოცემულ ნაშრომში მკითხველი გაეცნობა ხელოვნური ინტელექტის მქონე სისტემის მუშაობის სპეციფიკას, რომ გასაგები გახდეს როგორ კავშირია შემქმნელსა და მის მიერ შექმნილ ხელოვნური ინტელექტის მიერ განხორციელებულ ქმედებებს შორის. მიხედავად იმისა, რომ ხელოვნური ინტელექტი მრავალი სახის და სირთულის არსებობს, მათ გარკვეული "უნარები" საერთო გააჩნიათ, რაც მნიშველოვანია მათ მიერ განხორციელებული ქმედებების სისხლისსამარლებრივ ჩაჩოში განხილვისათვის. სხვადასხვა პრაქტიკული და თეორიული მაგალითების მიხედვით განხილული იქნება შესაძლო პასუხისმგებლობა, რომელიც შეიძლება დადგეს ხელოვნური ინტელექტის სისტემის შემქმნელის მიმართ.

ნაშრომის თემის აქტუალრობა და პრობლემურობა გამოწვეულია იმით, რომ საქართველოს არსებული სისხლისსამართლებრივი კანონმდებლობა, ჯერჯერობით, ვერ ფარავს იმ გამოწვევებს, რაც ტექნოლოგიურ განვითარებას მოყვება. თუმცა აღსანიშნავია, რომ მეტად განვითარებული სახელმწიფოებიც, დღესდღეისობით ხელოვნურ ინტელექტთან დაკავშირებულ სირთულეებს ადეკვატურად ვერ პასუხობენ, რის გამოც მრავალი ლოკალური თუ მსოფლიოს მასშტაბის პრობლემა იქმნება.

ამ ნაშრომის მიზანი არის კარგად მოხდეს გააზრება რამდენად მსოფლიო მნიშვნელობის ფაქტორს წარმოადგენს ხელოვნური ინტლექტის მქონე სისტემები და რამდენად აუცილებელია საქართველოს საკანონმდებლო სისტემა ახალი სახის სისხლისსამართლებრივ გამოწვევებს ადეკვატურად პასუხობდეს.